

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Istoriografi ruși și biserica noastră

de Dr. Silviu Dragomir.

III.

A. Muraviev, un istoriograf cu mult respect pentru țarul Rușilor și cu nu mai puțină dragoste pentru biserica dreptcredincioasă a statului rusesc și pentru trecutul ei, ne dă vești foarte interesante. În „Relațiile Rusiei cu Orientul” a adunat din arhiva ministeriului de externe din Moscova toate datele privitoare la acei ierarhi ortodoksi, cari dela jumătatea veacului XV au venit în Rusia să ceară diferite ajutoare și milă — sau cum ziceau Românii din Șcheii Brașovului *milostenie* — dela țarul Rușilor.¹⁾ Muraviev contemplant opul său în cinci volume, n'a putut eda însă decât două, prelucrând materialul până la anul 1645. Celelalte volume au rămas în manuscris. Dar și cele tipărite oferă un material prețios pentru istoria bisericii noastre.

Din ele se vede limpede ce rol aveau Domnii români din Moldova și Muntenia în biserica răsăritului, pe care o sprijineau tot așa de mult ca și țarii din Rusia. Arhierii greci, bulgari sau sârbi nu puteau avea altă cale spre Moscova, decât peste țările românești, unde ei totdeauna se opreau spre a cere daruri dela Domnii români și scrisori de recomandare pentru țarul, la care nu era intrarea așa de ușoară. Ajunși în Rusia cu aceste recomandări spuneau, mai ales Grecii, tot ce au văzut și auzit pe unde au trecut. Multe știri de felul acesta se află despre *Matei Basarab*, dar mai ales cele privitoare la *Vasile Lupul* sunt mai importante, pentru că vorbesc de silințele acestui Domn de a combate protestantismul în biserica noastră.

¹⁾ V. Stinghe.

Arhierii din țările românești nu prea întâlnim până la 1645. Ei se bucurau acasă de sprijinul stat-tornic al principilor români, și nu erau așezați la „mila” țarului. În ambele volume abia aflăm doi arhierii, pe episcopul din Muntenia, Antonie la 1630, care nu a fost primit, deși avea multe scrisori de recomandare, și mitropolitul din Brăila Meletie la 1645, apoi câțiva igumeni din mănăstirile românești, dintre cari unii au primit darurile obicinuite dela țarul, iar alții erau întorși dela graniță înapoi, fără a li se îngădui să vadă „fața prealuminată” a împăratului rusesc.

Interesantă e scrisoarea de recomandare a principelui român *Ieremie Movila* pentru delegații mănăstirii sf. de pe Sinai.

„Două lucruri sunt — scria el prealuminatului, singur stăpânitorului și pravoslavnicului Țar — cari se țin de voievozi, crai, împărați și monarhii însemnați și îi fac pe acestia în timp de pace vestiți și preamăriți, adică: *mila sau milostenia și dărnicia*; deoarece prin aste două binefaceri domnești în toată lumea s'a preamărit milostenia Măriei Tale, întinzând Tu mâna dărnica celor obidiți și celor sărmani ce o cereau, de aceea lucrul cel mai bun este, ca înmulțind sf. biserici în ele să nu se stingă lauda lui Domnul D-zeu atotputernic; ce în unele locuri și vremuri ar putea înceta din cauza deosebitelor prigoniri din partea oamenilor răuvoitori bisericii lui D-zeu.”¹⁾

Cât ne privesc pe noi, avem mai multe știri foarte interesante.

În 1 Septembrie 1622 raportau voievozii din Putivla, la granița Rusiei, despre sosirea mitropolitului *Ieremie* din Pelagon, țara ungurească (sic) și a ieromonahului Nil de pe muntele sfânt, cari spuneau că iau

¹⁾ Opul mai sus citat t. I p. 312.

drumul spre Moscova, spre a ruga pe Marele Domn pentru trebuințele lor și pentru milă. Mitropolitul a adus cu sine trei scrisori, una către țarul, dela mitropolitul din Kiev, în care acesta ruga pe țarul a nu părăsi pe Ieremie, care a suferit multe năcazuri dela păgâni, iar celelalte două scrisori către patriarhul Filaret dela același mitropolit și dela patriarhul Teofan al Ierusalimului. Atară de aceea Ieremie mai avea la sine patru pașapoarte.

Patriarhul Teofan al Ierusalimului scria cu datul de 12 Martie 1621 între altele „să-ți fie spre știință, Prea sfinte vlădică, că noi prin sfintele noastre rugăciuni și mila blagocestivului Țar și cu ajutorul preabunului D-zeu, am scăpat de protivnicii credinței noastre. Cei din Kiev ne-au petrecut împreună cu soldații până la granița românească și acum petrecem între Români, preamărind țara Măriei Voastre. Aici domnește blagocestivul *Alexandru Voevod* și din jos de el în Muntenia *Radu*, fiul lui *Mihnea Vodă*, asemenea blagocestiv, care înainte de asta a domnit în Muntenia 8 ani, apoi a fost la Valahi trei ani și acuma din nou se află în Muntenia.”

În Moscova la sosire i s'a dat mitropolitului Ieremie ca din partea Țarului un păhar de argint aurit cu un acoperitor prețios, 12 arșini catifea de Smirna, 15 arșini blană de purpură, 40 bucăți din blană de ermelin în preț de 40 ruble, și 50 ruble în bani gata.

Vorbind cu Arhiepiscopul Nectarie din Iustiniana prima, Ieremie spunea, că a fost așezat de mitropolit în Pelagonia și Perliat unde a petrecut nu puțin timp, dar pentru datorii și pentru năcazurile Turcilor a venit sub împăratul Teodor Ivanovici în Moscova pentru mila ce i-a împărțit-o Țarul cu dărnicie. Intorcându-se acasă a fost silit să se refugieze în Muntenia din cauza

prigonirilor și apăsărilor înalte. După cucerirea acesteia prin Turci a mers împreună cu voivodul Sertobal (?) în țara ungurească, unde aflând mitropolia vacantă, s'a așezat el în scaunul ei.

Ieremie a trăit tot anul în Moscova și în Sept. 1623 a fost primit de țarul în audiență de adio dăruindu-i-se lucruri foarte frumoase.

Din spusele acestui Ieremie se vede, că el a fost întâi mitropolit în Pelagonia și Perliat. Muraviev în parantez explică acest *Perliat* cu *Bărladul*. Dar Pelagonia este Bitolia de astăzi spre sudost dela Ohrida.¹ El va fi fost un grec refugiat în țara românească, care un moment a ocupat și scaunul mitropolitan din Bălgradul Ardealului.

Intrădăvăr înaintea lui Dosoftei între anii 1615—1622 ar fi loc și pentru Ieremie. Dacă s'ar cerceta celelalte scrisori pe cari le-a dus el la Moscova, precum și cele patru pașapoarte, al căror resumat nu-l dă Muraviev, s'ar afla de sigur mai mult, poate și timpul, când a părăsit în Ardeal mitropolitul Ieremie.²

În 8 Martie 1622 a sosit în Putivla episcopul Antonie al Vârșetului din țara sârbească. Fiind întrebat a spus, că merge să ceară milă dela țarul Mihail Teodorovici. Scrisori afară de pașapoarte nu avea la sine. În 1 Iunie a declarat în Moscova, că a fost pus de episcop în orașul Timișoara lângă Dunăre aproape de Belgrad. L-a instituit în scaunul episcopesc înainte cu zece ani arhiepiscopul sârbesc Paisie. Înainte cu doi ani a plecat din eparhia sa și a călătorit prin Ardeal, unde-i acum principe „Beelen István”. Episcopul Antonie a fost primit în audiență de către Țar și a primit darurile obicinuite.³

¹ Golubinski, kratki ocerk. — p. 61.

² Muraviev op. c. t. II. p. 1—3.

³ Muraviev, op. cit. p. 4—6.

FOIȘOARĂ.

Din viața ocnelor.

De Maxim Gorcki.
(Urmare).

Mihai vără mâna în buzunar și scoase o pungă mare și mi-o dete. Nichita băgă mâna în traistă și mi dădu o pâne mare și o bucată de slănină sărată. Le luai pe amândouă.

Emilian se așeză jos și mormăi mănios printre dinți: „Bătu-v'ar Dumnezeu!”

Țăranii se îndepărtară încet, încet, uitându-se din vreme în vreme înapoi spre noi. Noi stam jos, fără să ne uităm la ei. Apoi începură să mănânce din pânea albă, gustoasă și din slănină. Emilian mânca cu o poftă nebană, îmbucând cu lăcomie, și părea că se ascunde de mine ca să n-l văd.

Se nsera. Peste mare, departe, se cobora amurgul, învesmântând jocul undelor cu o pânză albastrie. Din depărtări, parcă din adâncurile mării, se ridica o grămadă de nori galbeni-albaștri, înconjurată de un roș-azuriu, îndreptându-se spre depăși și mărind din ce în ce amurgul. Departe, la marginea stepei, un mănunchi de raze dela soarele care apunea arunca cu bogăție asupra pământului și cerului răsfrângeri mărețe. În țărături se sbăteau valurile, iar marea cu neconten-

ta-i frământare, când roșie, când albastră, era măreață și fermecătoare.

— „Acum putem fuma... să vă ia dracu țărani!”

Emilian oftă ușurat, liniștit, părăd a fi isprăvit cu țărani.

— „Mergem înainte, ori dormim aici? Eu am gust să mai merg înainte.”

— „Dormim aici”, îi răspunsei.

— „Așa dar, dormim aici!... Bine!”

— și se tolăni pe pământ cu fața în sus, uitându-se spre cer.

Tăcere adâncă. Emilian fama și scupa din vreme în vreme: eu admiram cu nesațiu tabloul acesta încântător, gustând în tăcere măreția serei. Valurile se sbăteau monoton.

— „Poți să-mi spui tu ce mi-i spune, dar eu știu că-i bine când poți să izbești în capul unui om bogat, mai ales dacă poți și ești îndemânatic”, zise Emilian.

— „Măntue o dată cu bodogănelele astea ale tale”, îi zisei eu mănios.

— „Bodogăneli? Ce rău găsești tu în faptul acesta? Crede-mă, că eu am să-l fac. Sunt de 49 de ani, și de 20 de ani îmi bat capul cu lucrul ăsta. Și când te gândești ce viață păcătoasă duc! O viață de căne. N'am nici casă, nici masă, nici lucru, nimic, nimic... mai rău decât un căne... Sunt om? Nu, dragă frățioare, nu! O duc de azi pe mâne, mai rău decât un vierme, decât ori ce lighioană... Cine poate citi în sufletul meu? Nimeni... S'apoi când mă gândesc, că sunt oameni, care trăesc mulțumiți!... De ce să nu tră-

esc și eu ca ei? Ha? Lua-v'ar satana de pungași!...”

Se întoarse repede spre mine și îmi zise:

— „Știi, eram odată să... dar n'am dat. Vită ce sunt, mi-a fost milă. Vrei să-ți istorisesc?”

Încuviințai cu grabire.

Emilian mai trasă odată din țigară și începu:

— „Ceeace vreau să-ți istorisesc s'a întâmplat la Poltava, sunt acuma 8 ani. Eram omis la un negustor de lemne. Treburile au mers bine timp de un an, dar mai târziu am început să beau și într-o bună zi, am șterpelit stăpânului meu 60 de ruble. M'a dat în judecată și m'a condamnat trei luni la închisoare și așa mai departe, după cum se obișnuiește. După isprăvirea pedepsei mi-au dat drumul. Dar unde să mă duc? În oraș nu puteam să mă mai întorc, căci mă cunoșteau toți; să plec aiurea, nu aveam nici haine, nici parale. M'am dus, la un om cunoscut, care era stăpânul unei cărciumi și se îndelețnicia cu dosirea pungășilor, deoarece găzduia fel de fel de oameni și le ascundeau faptele rele. Omul acesta avea un suflet foarte bun, și de altminteri era cinstit în afacerile lui și deschis la minte. Era un mare cărturar, citise foarte mult și cunoștea bine viața. Mă duc la dânsul și îi zic: Dragă Pavel Petrov, ajută-mă. — De ce nu? asta pot s-o fac, îmi răspunse el. Omul trebuie să ajute pe aproapele lui, dacă este de aceeași treaptă cu

el. Rămâi aici, mănâncă și bea, dar mai ales... taci!...”

Ce om cum se cade și Petrov ăsta! Aveam un respect deosebit pentru dânsul, și el mă iubea mult. Câte odată sta zile întregi sub tesghea și oțeta despre haiducii sicilienii. Toate cărțile, pe care le avea el, povesteau numai fapte de ale haiducilor, și pe semne făceau și ei câte odată omoruri de oameni, când trebuia. Mari și frumoase fapte au săvârșit, dar tot în iad s'au dus!... Și deși erau oameni care-și dădeau seama de ce au cap și brațe, la urma urmei vine procurorul și toate s'au sfârșit. Total e pierdut...

Și cum îți spun, am stat la Petrov ăsta o lună, două, el îmi oțeta și istorisea multe. În timpul acesta, am băgat de seamă, că veneau figuri întunecate și aduceau lucruri scumpe: ceasornice, brățări și altele, și el le plătea mai ușor. Dacă omul cerea un preț, Pavel Petrov și da pe jumătate, dar plătea oțeta. Din pricina asta să vezi ce scandal! Urlete, răcnete, sgomet, dar la urma urmei se potoleau toate... Așa e lucrul ăsta, frățioare, și apoi mă țineam lângă toți pe mâna procurorului și pe cea a judecătoresc. Căci cel prima e a judecătoresc, și apoi a procurorului. O cută de ruble prețeste? — zice el lui Pavel Petrov, toate faptele acestea pe care le faci tu n'au nici un rost și na prețuesc ăsta muncă.

(Va urma).

În Decembrie 1622 a sosit în Moscova pentru a cere milă igumenul mănăstirii sârbești Beocin, *Longin*.¹

În Noembrie 1629 a venit în Putivla ieromonahul Teodosie din Prislop în Ungaria, dar deși a adus cu sine două scrisori dela arhiepiscopul din Alba-Iulia (Belgrad) Ghendie, care ruga pe țarul să ajute mănăstirea îndatorită cu zece mii de galbeni, totuși a fost întors înapoi dela graniță, dându-i-se darul obicinuit.²

În Sept. 1630 a sosit în Putivla Mitropolitul *Longin* din mănăstirea sf. Nicolae din Ienopole în țara sârbească, și cu el deodată și igumenul mănăstirii Beocin. În Putivla i s'a dat mitropolitului *Longin* 100 bucăți din blană de ermelin în preț de 20 ruble, fără a i se da voce să intre în Rusia.³

În August 1645 a venit din Putivla în Moscova cu permisiunea țarului mitropolitul „moldovean” *Iorest* din mănăstirea Putna, aducând cu sine patru scrisori dela Domnul și Arhierii moldoveni. Acestia îl recomandau prin următoarea scrisoare:

„Adeverim preacinstitei și luminatei fețe a Maiestății Tale împărătești, că acest Arhieru cu numele *Orest* din părțile țării ungurești, din copilăria sa a fost crescut în țara noastră în mănăstirea Putna, hirotesit și înaintat în gradul preotesc. Când s'a întâmplat moartea Arhiepiscopului din Ardon (vrea să zică din Ardeal) în țara ungurească și au rămas Românii fără de păstor, s'au rugat ei de craiul *Rákoczi George* să le îngăduie a-și pune un păstor după voia lor și au ales pe acest *Orest*, pe care l-a hirotonit Mitropolitul Ungrovlahiei, *Teofan*. Peste trei ani a ridicat diavolul, care urește cele bune, pe popa cel mare a craiului, pe *George Csulay*, care era în eresia luterană ca și craiul și toți Ungurii, și l-au clevetit pe acest *Orest* înaintea Craiului acuzându-l cu multe neadevăruri. Tot ce a avut i-au luat, iar pe el l-au închis în temniță, unde a stat nouă luni cu mulți preoți și creștini, pentru nici o altă vină decât pentru credința creștină, pentru că nu voia a se converti la luteranism. Văzând credința lui tare, i-a dat în-suși craiul pe lângă 24 de chizeși o mie de taleri, ca să întoarcă banii acestia pentru pedeapsa craiului, iar pe el l-au slobozit spre a-i aduna să-i plătească. A venit deci în mănăstirea sa din Putna, unde se pomenesc Principii cei mari din Moscova. Acolo n'a putut aduna bani de ajuns, ca să plătească această datorie, și de aceea a venit la Maiestatea Voastră, ca să elibereze pe cei 24 chizeși. De aceea și noi văzând miseria și prigonirea lui, ne-am îndurat de el și l-am trimis la Maiestatea Voastră să ceară ajutor la poalele tronului tău.”

Scrisoarea e datată în 2 Iunie 1645 și subscrisă de patru arhierii: de *Varlaam* mitropolitul Sucevii, *Anastasia* Episcopul de Roman, *Stefan* episcopul Rădăuților și *Ghedeon*, episcopul din Huși. Afară de aceasta a mai prezentat *Iorest* subscrierea alor patru mănăstiri: Putna, Moldavița, Slatina și Bistrița.

La începutul lunii lui August a fost primit mitropolitul *Iorest* în audiență de țarul *Alexie Mihailovici*, căruia i-a oferit moaștele sf. *Dumitru* din *Tesalonichi*.⁴

Am reprodus și aceste date despre *Iorest*, deși ele au fost relevante și de alții. Fără îndoială cuvântul alor patru ierarhi români și alor patru mănăstiri românești, care vestesc, că mitropolitul *Ilie Iorest* a suferit pentru credința sa, e mai sfânt pentru noi, decât mărturiile unei întregi pleiade de străini, cari nu simțiau decât ură pentru noi și în fiecare șir ce-l scriau căutau să ne calumnieze.

Aceasta pot să și-o însemne și cei ce mai bărfesc și astăzi și caută să întunece memoria acestui mitropolit.

Cari au fost cauzele căderii noastre?

— Articol din „Unirea”. —

Conform promisiunii din numărul trecut, dăm în întregime articolul din numărul din urmă al „Unirii” din Blaj, referitor la cauzele înfrângerilor noastre la alegeri. E următorul:

Responsabilitatea unei lupte pierdute de regulă nu se află oine să o ia asupra sa. Comandanții învinuiesc pe soldați, soldații pe comandanți. Cronicarul trebuie să fie imparțial și se caute a constata cantitativ responsabilități după dreptate la toți deopotrivă.

În lupta electorală s'au făcut și unele mari greșeli din partea conducătorilor politice naționale, greșeli, cari apoi s'au răzbușat complet și nu puțin au contribuit la înfrângerea noastră. Fără însă a înzista asupra acestor greșeli mai mult, țin a face unele digresiuni asupra politicii noastre naționale preste tot, căci tactica, ce conducătorii noștri au observat în campania aceasta electorală, pare-mi-se că e în strânsă legătură cu o concepție politică greșită.

Vom începe cu programul național, pe care auzim și oțim, că mulți ar voi să-l ciopârțască sau mai bine să-l acomodeze după cerințele politice de zi. Unii țin chiar, că e prea mult, ce cerem prin acel program, și că stând pe baza acestuia și pe mai departe, nu vom putea nicicând să ajungem la ceva. Ar trebui deci puțină „corectură”, acomodându-ne situației schimbate și nerestabile. O cerință aceasta cât se poate de absurdă și neexplicabilă! Cel ce cunoaște cât de puțin istoria luptelor poporului român pentru emanciparea sa politică va ști, că programul acesta nu e făcut de er, nici de alaltăieri, ci e rezultatul unor lupte îndelungate. Rezultatul acestor lupte și aspirațiuni s'a concretizat în programul politic al poporului român încă în anul 1848 și de atunci s'a ținut seamă de credințele mari ale timpului, nici când însă de fluctuațiile politice de zi a țării noastre. A ținea cont de împrejurări politice schimbătoare nu programul e chemat, ci tactica, cu care luptăm pentru realizarea lui. Și apoi programul politic al oricărui popor conține maximalul pretenziunilor sale. E o țință ideală, oătră care trebuie să se îndrepte toată acțiunea, toate aspirațiunile aceluia popor. Dar e foarte greșită aceea concepție politică, că în lupta de zi trebuie dus totdeauna și în toate împrejurările întreg programul, toate pretenziunile, ce se cuprind în acela. O luptă, care are de maximă: Sau tot, sau nimic, nicicând nu va aduce roade. Mai ales, când vorba e de programul nostru național, în care sunt unele puncte, cari între împrejurările politice de azi sunt nerealizabile, dar nu se poate afirma cu toată hotărârea că nu vor fi realizabile mâine.

Nu în program avem deci ceva de corectat, pentru că programul nu conține altceva, decât ceea ce a cerut națiunea română totdeauna, ci felul cum va trebui să interpretăm lupta pentru treptată realizarea a celui program. Pe punctul de vedere, că sau tot sau nimic nu ne putem pune, căci altcum rămânem izolați în lupta noastră și constrângem toate partidele, ca să-și îndrepte armele în contra noastră, și să ne aștească să predăm și acele poziții, cari astăzi sunt încă în mâinile noastre.

Alegerile din urmă ne au convins pe deplin, că nu programul, ci lupta noastră politică are lipsă de o radicală corectură. Singuri a lupta în contra tuturor partidelor maghiare suntem incapabili atât în dietă, cât și afară de dietă. O astfel de luptă negreșită, că ne împinge iarăși oătră pasivitate, care dacă a însemnat moarte pentru noi și până acuma, pe viitor va însemna aceasta îndoite.

E drept, că o luptă ideală, strălucitoare numai lupta noastră mi-o pot închipui. Unul în contra tuturor, *David* în contra lui *Goliath*. E aceasta o luptă frumoasă, încântătoare chiar, dar e o luptă, ce nu aduce — roade.

Și a purta o luptă chiar numai de dragul idealului atunci, când singuraticii își duc nu numai în sufletul, dar și duș și existență, averea, poziția pentru reușite ei, înseamnă a sămăna duhul neîncrederii în mulțimea cea mare, ce apoi cumplit va trebui să se răsbune odată.

Iată pentru ce va trebui schimbată tactica de luptă — ce bine era dacă se făcea aceasta înainte de alegeri, — dându-ne seamă de realitate și fiind convinși în suflet, că războiul nostru în contra tuturor partidelor maghiare nu poate aduce nici un folos, și dacă ne izolăm de tot, dăm prilej, ca toți să tăbarască asupra noastră pe toate terenurile, silindu-ne să ne retragem pe toată linia, să predăm toate pozițiile, ce le mai avem și să ne confundăm iarăși în pasivitate — ceea ce odată cu capul nu mai e permis.

În presa germană nu de mult s'a discutat ținuta extremă a partidului socialist din *Reichsrath*, care de asemenea lupta izolat de ani în contra guvernului, fără să poată ajunge la vre-un rezultat oarecare, deși bărbați de seamă și-au dus tot sufletul, toată știința în acele lupte. Discuțiunea s'a terminat aproape unisono într-acolo, că partidul socialist duce o luptă zadarnică, până ce se izolează astfel, și că pe viitor va trebui să-și caute un tovarăș de luptă dintre puternicele partide, ce stau față în față în *Reichsrath*. Va trebui să se gândească la o treptată și de împrejurările politice admise realizarea a programului său.

În lupta viitorului cred, că e o mare datorință a noastră de a ne smulge din izolarea aceasta splendidă a ne atașa la vre-unul din partidele beligerante din dietă, căutând punctele ce ne apropie unii de alții și îndestulându-ne cu realizarea aceea din programul național, care între împrejurările actuale e posibilă.

Și tovarășia va trebui să nu se restringă numai la dietă, ci să se estindă asupra tuturor manifestărilor vieții politice. În luptele comunale, municipale să știm, că avem un tovarăș, respective, că acela ne are pe noi, fie tovarășul acela opoziția, fie guvernul chiar.

Sunt convins, că dacă s'au făcut greșeli din partea fruntașilor noștri cu prilejul alegerilor din urmă — și s'au făcut greșeli — aceste sunt a se atribui concepției greșite, că noi n'avem lipsă de nime în lupta noastră politică și suntem destul de tari, ca să o purtăm și singuri. În felul acesta apoi am scăpat prilejul binevenit de a ne apropia de guvern sau de opoziție, ceea ce însemne mult în campania aceasta electorală și de bună seamă, că la alte rezultate ajungeam.

Ținta luptelor noastre politice va trebui să fie în viitor, ca noi cu toate armele posibile să luptăm pentru a sili guvernul, ca să țină seamă de dorințele noastre, să ne considere de factor în viața de stat. Că oare cum vom putea ajunge la aceasta, atârnă dela aceea, cum se vor desvolta împrejurările politice și noi cum vom ști să profităm de aceea.

Ocaziunea cea mai bună — cine știe de va mai veni vre-odată — ar fi fost alegerile dietale. Guvernul în strămtoarea, în care se afla, de bună seamă, că întindea amândouă mâinile după ajutorul nostru, dacă știa și vedea, că putem să tragem durgă preste combinațiile sale. Când a văzut însă, că toată acțiunea noastră e concentrată spre cele câteva cercuri cu candidați naționali și nu e nioi o teamă de vre-o coalție a opoziției pe timpul alegerilor, în care coalție se înțelege, că noi am fi avut locul de frunte, cu un câștig, când guvernul a văzut, că noi nu vedem, unde îi putem face bucluc, noi n'a vrut să mai știe de noi. A știut el, că dacă noi lășăm teritoriul locuit de români fără vre-o organizație la îndemână guvernului, cu cele vre-o douăzeci de cercuri, unde avem candidați naționali, gată ușor.

De bună seamă, că altcum se desvoltau lucrurile, dacă noi vorbiam în felul acesta către guvern: Stai de vorbă cu noi, sau intrăm în tratative cu opoziția. Dacă nu vrei să stai cu noi de vorbă să știi, că în toate cercurile, unde noi românii, deși suntem în minoritate, putem hotărâ soarta alegerii, în toate aceste cercuri românii vor vota cu opoziția. În cazul acesta, opinia publică românească, lămurită asupra intențiilor conducătorilor noștri sunteți siguri, că ar fi dat o strălucită lecție guvernului. Ocaziunea aceasta a trecut. Învățătură însă mai putem scoate din această fatală greșală. Izolați nu putem ajunge la nimic. Alegerile din urmă ne-au deschis ochii să vedem aceasta. Chiar partidele opoziționale maghiare în 1906 numai așa au putut birui guvernul, că au format o coalție, care apoi nu numai că a ieșit învingător la alegeri, dar a ajuns și la guvern.

Trebuie pe viitor să ne organizăm, ca să se simtă și sus, că suntem un factor, cu care merită să stai de vorbă. Și să simtă mai ales guvernul, că știm unde îl doare, și dacă e vorbă vom ști afla și acele căi, cari să ne apropie de opoziție nu numai în dietă, ci și afară de dietă. Trebuie să vedem și noi, că în politică nu sunt nioi simpatii, nioi antipatii. Și dacă în coalția maghiară au încăput tot felul de elemente de cele mai dușmănoase unul cu altul, noi încă trebuie să căutăm a ne valida interesele noastre cum ne vor dicta împrejurările. Am fost naivi, alegerile din urmă ne-au învățat să fim pe viitor prevăzători. Am fost generosi, am învățat acum a fi astuți și neîncrezători. Trebuie să prindem toată ocaziunea, care ne poate duce cu un pas mai înainte.

Noi credem, că alegerile din urmă ne au deschis mult ochii și multe învățături, ce le-am scoas în timpul din urmă, ne vor servi pe viitor de cînșuri în luptele noastre politice.

Alegerile din Ungaria.

Un învățământ și o mărturisire.

Reproducem acum și păreriile unui confrate din regatul român, cu privire la alegerile noastre pentru dietă. Sunt publicate în revista „*România Ilustrată*”, al cărei director e dl *Ioan Russu Abrudeanu*, un bun cunoscător al raporturilor politice dela noi. Sunt următoarele:

Alegerile din Ungaria, cu tot cortegiul lor de ingerințe și presiuni perfecționate, au trecut. Spre sincerul regret al tuturor Românilor conștienți și spre uimirea generală, rezultatul lor a fost un adevărat dezastru pentru partidul național român.

Pentru observatorul rece, acest fenomen destul de trist are importanța sa deosebită și fără a examina cauzele destul de cunoscute ale înfrângerii Românilor, credem de datoria noastră să tregem și noi concluzia ce se impune din acest *Waterloo* electoral al Românilor de sub coroana Sf. Stefan.

Vom spune părerea noastră fără înconjur și fără să ne gândim dacă vom plăcea unora sau vom displăcea altora dintre noi, conduși fiind numai de adevăr și de binele ce dorim să rezultă pentru mult încreștii noștri frați de peste munți.

După noi politica nu este și nu poate fi o dogmă imutabilă. Din contră, ea este știința nevoilor de tot momentul ale unui popor.

Dacă ne evocăm în memorie trecutul nu tocmai îndepărtat al politicii Românilor din Ungaria, de pildă dintre anii 1870—1880, vom vedea, că conducătorii de atunci ai destinelor lor erau și ei de părerea noastră, — și deputații români din acele vremuri, unii *kossuthiști* și alții *tiszaiști* sau *deakști*, dar toți una în ceea ce privește interesele naționale ale poporului român, au știut să stoarcă dela guvernele ungurești aproape toate avantajele de cari se bucură azi în biserică și în școală.

Nimeni n'a îndrăznit atunci să arunce epitetul de trădător unui *Alexandru Mocsonyi* și *G. Pop de Băsești*, fiindcă erau membri ai partidului *kossuthist*, sau diu *Parteniu Cosma* fiindcă era membru al grupului *tiszaișt*, cum în grabă și cu ușurință o facem azi cea mai mare parte dintre noi cu părintele vicar *Vasile Mangra* din *Oradea-Mare*, care a crezut că a sosit timpul, ca poporul român din Ungaria să încerce pe viitor o politică de pace și de indulcență cu poporul maghiar, credință care l-a îndemnat să se înscrie în partidul guvernamental din nou înființat, cu speranța hrănitoare, că doar pe această cale va putea realiza mai ușor măcar o parte din punctele programului național, din care cum se știe n'a abandonat decât autonomia Ardealului, părăsind de altfel de marea majoritate a politicienilor români de dincolo. Dar oare regretatul membru al Academiei Române *Alexandru Roman* n'a reprezentat în parlamentul maghiar cercul electoral dela *Ceica*, dela 1875—1883, ca deputat în partidul guvernamental al lui *Tisza Kálmán*? Este evident, că contactul mai apropiat cu partidele politice ungurești le a înlesnit acelor bărbați conducători obținerea celor mai de seamă drepturi pentru școală și biserică românească.

Dela 1881 încoace, Românii părăsind politica moderată și adoptând în locul ei pe cea radicală, lucrurile s'au schimbat, evident, în rău. Toate guvernele ungurești, care cum se succedau, se luau la întrecere pentru a stîrbi din drepturile obținute, — și când frații noștri de dincolo au încercat cu ocazia memorandumului să se plângă împăratului, acesta, cu tot lealismul exagerat al Românilor, nioi n'a vrut să-i primească, lăsându-i pe mâna

¹ Idem p. 9.

² Idem p. 34.

³ Idem p. 83.

⁴ E de încredințat, că *Golubinski*, în schițele sale a utilizat și cele trei surori netipărite a lui *Muraviev*. Despre mitr. *Iorest* vezi *Muraviev* op. cit. t. II. p. 347—9.

justiției ungurești, care pentru pasul făcut de a merge la Viena i-a condamnat și trântit în temnițele politice ale statului, a căror populație era predestinată par'că de aci înainte să o formeze numai Românii.

Din persecuție în persecuție, din nedreptate în nedreptate, Românii străși în chinul de puterea guvernamentală au ajuns sleiți de forțe, până în zilele venirii la cârmă a guvernului de azi al conțelului Khuen-Héderváry, care părea a întinde Românilor, se zice, după dorința împăratului, o slabă ramură de maslin.

Se știe, că tratative pentru o apropiere între Români și Unguri s'au urmat la Budapesta, fără nici un rezultat. Cauzele pentru cari aceste tratative n'au dus la sfârșit bun, nu le cunoaștem. Nu ezitam însă de a spune, mai ales acum când cunoaștem rezultatul alegerilor, că dacă din partea Românilor ar porni vina care a împiedecat încheierea unei apropieri, noi considerăm faptul ca o regretabilă greșală politică. Aceasta este și părerea multora dintre oamenii politici ai statului român.

Avem convingerea intimă, că actuala politică radicală a fraților noștri de peste Carpați nu mai corespunde cu interesele superioare ale poporului, care cu tot dinasticismul său exagerat vede cu mâhnire cum perde pe fiecare zi din avantajele obținute cu atâta trudă de pleiada de politicieni înțelepți dintre 1870 și 1880.

Ori câtă admirație și stimă avem pentru eroicii luptători de peste munți, nu putem să nu recunoaștem, că toate eforturile lor uriașe pentru triumful politicii lor sincere dar irealisabile devin din zi în zi mai infructuoase și mai costisitoare, expunând o întreagă lume la furia și urgia guvernelor, pe când Sași de 20 ori mai puțini la număr decât Românii profită de toate ocaziile pentru a se cimentă cu concursul guvernului în fortărețele bisericești, școlărilor și băncilor lor.

În fața acestei stări de fapt a lucrurilor, recunoaștem că de oameni cu autoritate și experiență, ca domnii Partenie Cosma și Dr. I. Mihu, cu cari am avut ocaziunea să discutăm această arzătoare chestie la București, se impun în mod natural următoarele întrebări:

N'a sosit oare timpul, să-și schimbe și Românii de dincolo frontul politicii lor față cu Ungurii? N'ar fi oare mai profitabil pentru multiplele interese ale poporului din Ungaria, ca fruntașii săi să caute a găsi platforma unei înțelegeri sincere și trainice între ei și Unguri, destinați și unii și alții de însăși interesele lor identice, ca și de istoria lor plină de suferințe, la o apropiere, care să-i pună în poziția de a face față ori-cărui atac eventual din partea vecinilor lacomi și cetezatori?

Iată două întrebări, la cari noi avem oaregii de a răspunde cu un da cinstit și necerut de nimeni, decât de binele și dezvoltarea pacifică ce le avem în vedere pentru mult încercății noștri frați.

O politică francă de oportunism pentru frații noștri de dincolo ar fi, după noi, mai de preferat decât un umilitor, zadarnic și prea scump dinasticism, al cărui singur profit de până azi este doar umiditatea neigătoare a temnițelor ungurești, cu tot șirul ei de victime nenumerate.

Aceasta este opinia noastră sinceră și francă. Ținem să se știe, că ea este bazată și pe profunda cunoștință a oamenilor și lucrurilor din regatul României, unde, ori cât am voi să ne ascundem, — suferințele de până azi ale Românilor de dincolo n'au găsit până acum și nu vor găsi încă pentru multă vreme acel ecou puternic, care prin îmbărbătarea ce ar da-o să echivaleze imensitatea pierderilor, grație speranțelor ce le-ar deștepta într'un viitor comun mai bun.

Oamenii politici ai României cunosc prea bine enorma muncă ce trebuie să mai depună de azi înainte pentru consolidarea statului român modern, care dintre toate statele balcanice este fără îndoială singurul, care cu prețul unei dureroase înfrânări a celor mai sfinte sentimente își îndeplinește în mod strict toate îndatoririle sale internaționale, până și față de acei în contra cărora, dacă s'ar lăsa condus numai de bătaile firești ale inimei, nu i-ar lipsi ocazia să se plângă, mai ales în calitate de vecin și aliat.

În asemenea condițiuni este de prisos să adăugăm, că înșiși conducătorii României n'ar putea să vadă decât cu ochi buni eventualitatea unei cinșite și leale înțelegeri între poporul român și cel maghiar.

I. Russu Abrudeanu.

NOUȚĂȚI.

Esamele de calificare. Marți și Mercuri s'au ținut la seminarul nostru „Andreian” esamele de calificare învățătoarească. S'au supus examinării 25 de absolvenți de pedagogie, dintre cari 21 au prestat examenul cu succes, iar 4 au fost îndrumați să facă esamen de corigență din câte un studiu. Comisar guvernial la esamene a fost dl. Dr. Iosif Șiegescu, profesor universitar și deputat dietal, iar comisar consistorial dl. Lazar Triteanu, asesor consistorial.

Adunarea generală a societății pentru fond de teatru român, dacă comitetul său va primi invitarea făcută zilele acestea de secțiunea dela Reghin, se va ține în zilele de 28 și 29 August st. n. la Reghin.

Stipendii. Comisiunea economică a comitatului Sibiu a publicat concurs pentru două stipendii de câte 300 cor. pe anul școlar 1910—11 pentru tineri meseriași din acest comitat, cari au terminat trei clase dela școala industrială și doresc să cerceteze o școală de specialitate în afară de comitat. — Aceeași comisiune a mai publicat concurs pentru șase stipendii de câte 300 cor. pe același an școlar pentru tineri din comitatul Sibiului, cari au împlinit vârsta de 15 ani (cu deosebire țărani) și au terminat cel puțin clasele primare, iar pentru a se putea pregăti mai departe doresc să cerceteze școala de agricultură din Mediaș. Cererile timbrate, provăzute cu documentele trebuincioase, se adresează Comisiunii economice până în 15 Iulie n. 1910 și se predau la oficiul vicecomitetului, unde se dau bucuos informațiuni amănunțite.

Fundațiune. Magistratul din Timișoara, a hotărât să înființeze o fundațiune cu prilejul, când Maiestatea Sa Monarhul nostru împlinește vârsta de 80 de ani. Fundațiunea se întemeiază cu un capital de o sută de mii de coroane; iar din interesele acestui capital vor fi ajutați oamenii săraci și bătrâni de 80 de ani.

Cursul de muzică anunțat al dlui Ioan Vidu din Lugoj, în considerare că s'au prezentat prea puțini auditori, nu se va ține în vara aceasta.

Promovări. În aula universității din Cluj s'au făcut Sâmbătă și Duminecă ultimele promovări în doctorat din anul școlar 1909—1910. Au fost promovați nouăzeci și opt de tineri, între cari 93 dela facultatea de drepturi, 4 dela filozofie și unul dela medicină. Români au fost promovați 6, toți la drepturi.

† **Ioan Ardelean**, constiențiosul și credinciosul servitor al consistorului arhidiecezan din Sibiu, trecut la pensie înainte cu câțiva ani, a decedat zilele trecute, după scurte suferințe, în etate de 84 ani. Odihnească în pace!

Turneul trupei Bărsan. Doamna și domnul Zaharia Bărsan își urmează turneul artistic în centrele românești ale țării noastre. Vor da reprezentațiuni în: Orăvița în 19 și 20 Iunie v., Orăștie Marți în 22 Iunie v., Hațeg Joi în 24 Iunie v., Sebeșul-săseșc Duminecă în 27 Iunie v., Făgăraș Marți în 29 Iunie v., Săliște Sâmbătă în 3 Iulie v., Poiana Duminecă în 4 Iulie v.

Sboruri în Cluj. Francezul André Frey a sburat Duminecă pe un biplan în fața unui public de vreo 5 mii de oameni, adunați la Cluj. A făcut patru sboruri, aplaudate sgomotos. Frey va mai sbura în Oradea-mare și în Timișoara, unde a fost aneajat.

Grindină. Din părțile dela Tokai se vestește o cumplită grindină. În mai multe comune a bătut peatra vreme de o jumătate de ceas. Bucățile de ghiată aveau greutatea de 3—7 deosegrame. E mare pagubă în sâmnături, pomaturi și cu deosebire în viile cari erau până acum de toată frumusețe. Renumitele podgorii dela Tokai au fost cu totul nimicite.

Călugări otrăviți. Doisprezece călugări franciscani dintr-o mănăstire a unui orașel de lângă Lisabona s'au primejduit în urma mâncărilor consumate. Doi au murit, ceilalți s'au bolnăvit grav. Se crede, că mâncările au fost otrăvite de unii dintre cetățenii din orașelul, cu care călugării nu trăiau în bună înțelegere de mai multă vreme.

Aeroplanul Vlaicu, o mașină de sburat deosebită din mai multe puncte de vedere de aeroplanele străine, a fost construit în atelierul arsenalului armatei române, sub observația directă a inventatorului. Dl. Aurel Vlaicu a început de mai mult timp pe platoul dela Cotroceni încercările de sburat cu mașina sa, al cărei motor a fost adus din străinătate. Tinerul aviator a reușit să sboare la mici înălțimi, câteva sute de metri fără accidente serioase. Sâmbătă la 7 ore p. m. a făcut experiențe nouă, ridicându-se dela pământ până la înălțime de 10 metri. Din o manevră greșită însă, aeroplanul a căzut aproape în linie dreaptă la pământ și a suferit stricăciuni a căror reparare va dura 3 săptămâni, și va costa cam 3 mii de lei. Aviatorul a scăpat și în curând își va relua încercările.

Profanator osândit. Un ucenic de fierar, Iosif Tichy, s'a dus în 27 Aprilie cu mai mulți feciori la biserica unui sat din Austria-de-jos, ca să se cumece de sfintele Paști. După ce s'a împărțit, tinerul s'a întors la locul său în biserică și a lăpădat din gură ostia ce i-o dase preotul catolic. Acuzat la judecătoria din Korneuburg, ucenicul s'a prezentat zilele acestea, și-a recunoscut fapta; dar a observat, că i s'a făcut rău, și numai de aceea l'a lăpădat ostia. Judecătoria l-a condamnat, pe temeiul celor mărturisite de unul dintre martori, la temniță de trei săptămâni pentru profanare de lucruri sfinte.

Atentat. Advocatul Dr. Szöke din orașul Szécsény a împușcat în stradă pe notarul dela judecătoria de cerc Reök și l-a omorât. Motivul — femees.

Mare nenorocire a lovit pe dl. Petre Grădișteanu, fost president al Ligei culturale, prin moartea tragică a soției sale. Familia dlui Grădișteanu plecase zilele acestea la moșie și avea să treacă cu trăsura peste râul Ialomița cu ajutorul unui pod plutitor. Căii dela trăsură aflându-se pe pod, au început să sară, iar dna Maria Grădișteanu a voit să se dea jos, dar alunecând a căzut în apă, s'a cufundat și n'a mai apărut la suprafață. Dl. Grădișteanu era să se arunce în râu pentru a-și salva soția, dar a fost oprit de cei din jurul său, cari și-au dat seamă că s'ar fi înțâmpat și a doua nenorocire. S'au luat măsuri pentru descoperirea cadavrului. Marți a fost găsit.

Tiragiul unor ziare americane. În Newyork sunt 11 ziare zilnice, al căror tiragiul este mai mare de o sută de mii de exemplare. Ziarul *American* și ziarul *Evening Journal* se tipăresc în câte 750 de mii de exemplare. *World* în 475 de mii, *Newyork Herald* 245 de mii. În Chicago sunt ziare, care apar în 350 de mii, în San Francisco cu 170 de mii, în Boston cu 300 de mii de exemplare... Nu există oraș american fără a avea cel puțin un ziar zilnic.

Convenirea socială, ce o va aranja Reuniunea sodailor români din Sibiu, Duminecă, la 3 Iulie n. c. în „Unicum”, după toate prevederile, are să fie bon prilej de întâlnire și distracție a inimilor care au durere pentru frații nenorociți din Caraș-Severin. Prețul de intrare e numai 1 cor. de persoană.

Premierea junincelor de prăsilă, ce era să se țină în cercul Săliștei a 3-zi de Rosalii, din cauza tempestăților din urmă s'a amânat pa 6 Iulie n. c., când se va ține după programul stabilit, eară în 7 Iulie n. premiarea se face în comuna Sebeșul-inferior (pretura Cisnădiei).

O pricină a scumpetei. Se vestește din câteva localități străine și de ale noastre, că femeile încep a boicota diferite articole de alimentațiune, de oarece vânzătorii urcă mereu prețurile mărfurilor. Din acest prilej raportorul unui ziar susține, că una dintre cauzele scumpetei este tocmai obiceiul practicat de foarte multe femei. Obiceiul acesta consistă în faptul, că o mare parte a articolelor de alimentațiune este cumpărată înainte de timp; astfel, dacă toți cumpărătorii voesc să aibe la masă în Ianuarie ridichi și carne de miel, în Februarie pui fripți și salată verde, ori fasole verde, în Martie crastaveți, în Aprilie patlagele, în Maiu cireșe, în Iunie struguri din vie și așa mai departe, este lucru firesc, ca prețurile să se scumpească din cale afară; dar ceea ce este și mai rău, e împrejurarea, că negustorii se obișnuiesc să vândă cu prețuri urcate, chiar și după ce marfa nu mai este raritate... Sfatul ar fi, prin urmare, ca lucrurile să se cumpere la timp, iar nu atunci când sunt epușe ca mari rarități în piață. Cu oarecare abnegație sfatul n'ar fi greu de urmat.

Accident. Aviatorul Guillemine, un tiner francez, care se afla de câțva timp în București, a făcut exerciții la aerodromul dela Chitila. Câteva sboruri au reușit; dar ridicându-se de nou la o înălțime de 100 de metri, aeroplanul a căzut într'un lac din apropierea aerodromului. Aviatorul rănit a fost dus în capitală și internat la spitalul Colțea.

La fondul Episcopul Nicolae Poepa pentru masa învățăcelilor meseriași al „Reuniunii meseriașilor români sibieni” au mai dăruit: Gerasim Sărbu, protopresb. (Belinț) 1 cor.; Ioan Motora, dir. școl. (Câmpeni) 1 cor.; Leontin Ungur, paroh (Zălești) fiul său Victor și nora sa Silvia n. Frâncu, (Cetea) 60 bani; Nic. Cristea, paroh (Valea-Bulzului) soția sa Victoria n. Lăslău, ginerile lor Ioan Fedorean par. (Galeți) și soția acestuia Ana n. Cristea și copii lor Mircea, Livia și Aurelia, cor. 2-50 și Vic. Tordășanu prezid. 10 bani.

În loc de anunț special.

Adânc mișcați de durere aducem la cunoștința tuturor amicilor și cunoștințelor încetarea din viață a prea iubitului nostru soț și tată

Ioan Zaharia

notar de tribunal regesc în pensiuie, înțâmpat în 26 Iunie st. n. după scurtă suferință în etate de 71 ani.

Sibiu, în 27 Iunie 1910.

Jalmica familie.

Cărți și reviste.

„Minerva”, institut de arte grafice și editură în București, a mai scos din tipar cartea *Aripi tăiate* de Ioan Adam, preț 2 lei, iar din biblioteca Minervei următoarele broșure: Colonelul Chabert, traducere de Vasile Savel. Cataclismul din Martinica, traducere de Victor Aneștin și Micromegas, de Voltaire. Fiecare broșură costă 30 bani. Toate cărțile editate de „Minerva” se pot comanda prin librăria arhidiecezană din Sibiu.

„România Ilustrată”, revistă de familie, anul VIII numărul 3 pe luna Iunie, a apărut, cu cuprinsul următor: Dela frații din Macedonia. Mi-e dor (poesie). Din America (poesie). Un loc de osândă, (Seghedina, *Alegerilor din Ungaria*, Muzeul Anastasie Simu. Podoaba. Eserocii de jocuri. Câteva bucăți de Charles de Baudelaire. Abonamentul 24 lei pe an. Administrația București, Str. Câmpian 33.

Raportul al XLVII-lea despre gimneziul superior fundatiional din Năsăud pe anul școlar 1909—1910. Publicat de Ion Ghetie, director gimnazial. Conține, afară de datele școlare, un studiu: Principiile care ni-ar putea servi de bază la studierea și clasificarea cuvintelor compuse, de Dr. Nic. Drăganu, și un cuvânt ocașional, rostit de Dr. Val. Seni, cu prilejul aniversării morții conțelului Ștefan Széchenyi. Institutul a avut 16 profesori ordinari, suplenți și cateheți. Dispune de colecțiuni științifice, a căror valoare afară de bibliotecă este de peste 20 de mii de cor. Biblioteca profesorală conține 4196 de cărți în 5681 volume (în valoare de 23 mii cor.); a școlarilor 3265 cărți în 3609 vol. Lexamenul verbal de maturitate au fost admiși 30, au isbitut 28 (între cari 7 gr. or.) și au căzut 2. În toate 8 clasele au fost examinați, la sfârșitul anului, 283 de școlari, dintre aceștia rom gr. or. 61, gr. cat. 207.

Aviz.

Cu toată onoarea aduc la cunoștința P. T. publicului că ca 1 Iulie a. c. st. n. începând circulează în Sibiu și Cisnădioara un omnibus și anume:

Peste săptămână:

În zile de săptămână:

Plecarea din Sibiu dimineata la 5 ore
" " " " " " 7 "

După prânz:

Plecarea din Sibiu la 2 ore
" " " " " " 7 "

Dumineca și în sărbători:

Plecarea din Sibiu dimineata la 7 ore
" " " " " " 9 "

După prânz:

Plecarea din Sibiu la 2 ore
" " " " " " 7 "

Cu toată onoarea:
Johann Friedrich

Nr. 147/1910.

[218] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele bisericesti numite mai jos în protopr. Câmpenilor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

1. Poiana—Valeaverde cu salariu 1000 cor. dela comunele bisericesti, locuință cu grădină.

2. Vidra-de-jos cu salariu 1000 cor. dela comuna bis. (și ajutoare), locuință cu grădină.

3. Vidra-de-sus postul II. inv. cu salariu 1000 cor. dela comuna bisericăsoasă și relut de ovartir. Vor fi preferiți cei bine calificați.

Doritorii a ocupa aceste posturi să trimită concursul lor cu documentele necesare la subscrisul în timpul recerut.

Cincenile se vor computa după anii de serviciu în aceste comune bisericesti.

Câmpeni, 10 Iunie 1910.

Romul Furdul
protopr.

Publicare.

Pe baza concesiunii ministrului reg. ung. de agricultură nr. 84441—I/A—2/1907 comuna Orlat dă în exploatare pe calea licitațiunii publice lemnul de brad aflat pe muntele „Foltea” pe o estensiune de 135.07 jugăre catastrale și anume 22426 bucăți trunchiuri de grosime 14—27 cm., — 8064 bucăți de 28—37 cm., — și 3694 bucăți de 38—90 cm. măsurat la înălțimea umărului și estimat fără coajă la 18278 m. lemn de lucru.

Licitatiunea publică împreună numai cu oferte închise se va ține în 11 August 1910 la 3 ore p. m. în cancelaria comunală din Orlat. Prețul de strigare e 82.251 cor. Vadiul 8225 cor.

Ofertele ulterioare nu se iau în considerare.

La oferte e a se aduce vadiul.

Condițiunile licitației, precum și a contractului de încheiat se pot vedea la primăria comunală din Orlat, precum și la ouratoratul silvanal reg. ung. al cercului Sălște în decursul orelor de oficiu.

Orlat, în 12 Iunie 1910.

(219) 2-3 **Primăria comunală.**

Nr. 646/1910 Prot.

[220] 2-3

Concurs repetit.

În senzul ordinului Preaveneratului Consistor arhidiecezan dela 1 Iunie 1910 Nr. 6103 Bis. se escrie a 2-a oară concurs pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia de clasa a III-a Șoarsul-mare, în protopresbiteratul Agnatei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțesti dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul susindicat și cu prealabila învoire a acestuia să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în respectiva comună la biserică pentru a cânta și predica, eventual a oficia.

Agnate, 12 Iunie 1910.

Ioachim Muntean
protopresbiter.

Nr. 568/910.

[214] 2-3

Concurs.

Pentru instituirea unui post de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa a II-a din comuna Zagon cu filia Păpuț și Brateș în protopresbiteratul gr. or. al Treiscaunelor se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt a treia parte din venitele stolare.

Se notează că orice servicii în și afară de biserică capelanul nu poate presta fără prealabila încuviințare a parohului local.

Doritorii de a ocupa acest post își vor așterne suplicile în termenul prescripției subscrisului oficiu protopresbiteral instruite cu documentele necesare având a se prezenta cu prealabila încuviințare a protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta, și cuvânta, respective și a celebra.

Brețcu (Bereczk), 5 Iunie 1910.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Nojag se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele cu întregirea prescripției dela stat sunt cele însemnate în coala B.

Cererile de concurs să vor înainte subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, în care timp concurenții pe lângă observarea restricțiunilor reglementare sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică spre a cânta și predica respective celebra.

Deva, 27 Maiu 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Deva în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresb. gr. ort.

(215) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională română gr. or. din Boholt protopresbiteratul Devei se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Salariul anual din repartitiune dela popor 600 cor., iar cu începutul anului școlar curent salariul se va întregi la 1000 cor. prin ajutor de stat. Cărtir liber în școală, grădină și lemne de încălzit.

Fiitorul învățător e îndatorat a propune și religiunea în școala de toate zilele, a conduce școala de repetițiune și a da ajutor cantorului în strană, a cânta cu elevii de școală răspunsurile dela sfânta liturgie și a instrui pe analfabeți în scris și cetit.

Concurenții să-și înainteze petițiunile oficiului subsemnat, având a se prezenta în termenul indicat în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a se cunoaște cu poporul.

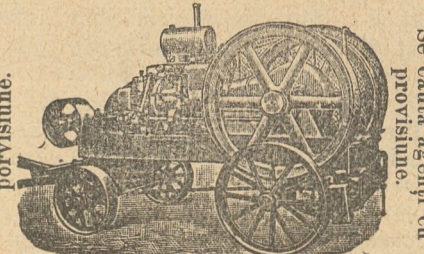
Deva, la 27 Maiu 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Deva.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

(216) 2-3

Se cântă agenți cu porvinsime.

Se cântă agenți cu porvinsime.

ORIG. „CHRISTOPH“!

Motoarele pentru ulei crud

Benzin, Motoarele cu petrol și Locomobilele stau azi în primul rând.

Numele „CHRISTOPH“ e o garanție.

Rezultatul unor încercări și experiențe de 75 ani. Cereți catalog dela

B. DENES, spec. de motoare

Budapesta V., Lipót körut 15.

(89) 10-19

Baia de cură**Előpatak**

are efect deosebit contra suferințelor de stomah, răunchi, beșica udului, matrice, boale de ficat, splină, gicht și reumatism precum și contra tuturor acelor boale cari se nasc din nervositate.

Cura ce are a se urma cu renumita apă vindecătoare de Előpatak, după sfatul medical împreună cu mijloacele de vindecare corăspunzătoare, aflătoare aci (băi calde și răci, tratament cu cură de apă, masaje, gimnastică suediană, mod de trai dietetic) dau un rezultat extraordinar de favorabil.

Saison de scaldă: din 15 Maiu până în 15 Sept. Stațiune de cale ferată: Földvár și Seps-Szent-György cu circulație eficientă și continuă de trăsuri, cuartir, întreținere, etfine și elegante. În perioada primă și a doua a sezonului (15 Maiu până în 15 Iunie și 20 August până la 15 Septembrie) e a se solvi jumătatea taxelor pentru cură și muzică, cuartir cu 50% întreținerea considerabil mai eficientă.

Apa minerală Előpatak, care între apele acid carbonice acre ocaloidice cu fier ocupă locul prim, se poate folosi și ca mijloc vindecător de casă și e foarte iubită ca beutură recreatoare și plăcută, atât curată cât și mestecată cu vin. În patrie și în afară se consumă anual mai mult ca un milion sticle.

Se expediază din: Előpatak, totuși se poate căpăta în cele mai multe orașe și case mari de comerț.

(182) 6-6

Cu prospecte serveste direcțiunea gratuit.

Anunț de căsătorie!

Tinăr transilvănean funcționar privat la o casă comercială în etate de 26 ani, cu venit anual de 4000 coroane, dorește a se căsători cu o astfel de domnișoară din familie bună, serioasă, și cu ceva zestre, care s'ar putea decide a trăi câțiva ani în străinătate.

Numai oferte serioase (dimpreună cu fotografia) sunt a se trimite la adresa: **G. Florian**, Hamburg, Ferdinandstrasse 55. Discrețiunea e chestie de onoare.

(211) 2-3

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad, casa „Billroth” lângă Sprudel.

(387) 38—

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croiește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[94] 29-52

Telefon 172.

Vinuri excelente!

Telefon Nr. 185.

Excelente vinuri de **Ménes-Magyarad** garantat natural curate, în sticle.

Vin de masă per litru	K	—70
Schiller	”	—60
Risling	”	—80
Bacator	”	1—
Vin roșu	”	1—
Muscattell	”	1—
Tokaj de Somorodin per 1/2 litru	”	140

Inclusive darea de consumație.

La cumpărare mai mare cu prețuri en gross.

Oferez:

Lemne de fag pentru foc, prima tăiate și netăiate.

Leopold Neumann,

Strada Cisnădiei 16, str. Bruckenthal 9.

(127) 7-26

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(302) 42-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toate de metal.

Prețuranturi ilustrate gratis.

